

Türkiye sigortasızlaştırılıyor mu?

GEÇTİĞİMİZ senenin son aylarından bu yana **sanayicilerin** sigorta konusunda işlerinin zorlaşacağını, fiyatların ciddi oranda artacağını, kimilerinin tesislerini sigortalatmakta zorlanacağını; nedenleri ile yazdım, anlattım. Kimileri umursadı, kimileri umursamadı. Kimileri de beni felaket tellallığı yapmakla suçlayıp, 'mümkün değil sigorta fiyatları o kadar artmaz' dedi. Bu süreçte Türkiye Sigorta Birliği üyesi sigorta şirketlerinin yöneticileri **sanayinin** yoğun olduğu illerde **sanayicilerle** buluşarak; yeni sene de yaşanacakları, fiyat artışlarının kendilerinden kaynaklanmadığını, ortak hareketle orta yol bulanacağını anlattı ki, bu toplantıların bir kısmına ben de katıldım.

Bugün gelinen noktada sigorta yenilemeleri gelen **sanayiciler** feryat ediyor. Son olarak Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in de katıldığı **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** Meclis toplantısında, **İSO Başkanı Erdal Bahçıvan**, sigorta şirketleri tarafından yapılan zamların son haftalarda giderek artan sorun haline geldiğini belirterek, "Sigorta yenilenme sürecinin başlamasıyla beraber **sanayi** sektörümüzde ve **sanayimizden** bu konuda gelen şikayetlerin giderek arttığını görmekteyiz. Adeta sigorta firmaları, bir sendikasyon mantığıyla sigorta paketlerine bakıyorlar. Tüm paketin yarısını ancak alabiliyoruz. Türkiye'nin sigortasızlaşması konusunda özel bir çaba var" dedi.

FİYATLAR NEDEN ARTTI?

Aylardır gündemde olan, defalarca anlattığımız konu; şimdi **sanayicinin** gündemine geldi. Peki, fiyatlar neden bu kadar arttı? Sigortacılarla konuştum,

sizlerle de paylaşayım. Öncelikle şunu belirteyim, **Erdal Bahçıvan**'ın bu açıklamasını sorduğumda, sigortacıların ortak cevabı; "Biz sigorta yapabildiğimize, **sanayiciler** de sigorta teminatı bulabildiklerine şükretsin" oldu. Şimdi madde madde fiyat artışlarının nedenlerine, sonrasında da ne yapılabilir konusuna değineyim.

Sadece Türkiye'de değil, dünyada sigorta şirketleri bir süredir reasürans teminatı bulmakta sorun yaşıyor. Sigorta şirketlerinin teminat talebi yüksek, reasürans arzı çok düşük. Bu durum reasürans teminatının maliyetini ciddi artırıyor. Malum reasürans teminatı olmazsa sigorta şirketleri de sigorta yapamıyor. Geçen senenin sonuna kadar dünyanın sayılı ve büyük reasürans şirketleri Türkiye'ye sigorta teminatı vermeyi düşünmezken, sene sonunda 'veririz ama pahalıya patlar' dediler. Sigorta şirketleri de bugüne kadar sigortaladıkları müşterilerini teminatsız bırakmamak için yüksek maliyetlere katlandılar. Sadece bir sigorta şirketinden örnek vereyim, isim vermeden. Geçen sene reasürans teminatı için 6 milyon avro ödeyen sigorta şirketi, aynı şartlar için bu sene 20 milyon avro ödemek zorunda kaldı. İşte bu maliyet artışı şimdi sigortalılara yansıtılıyor.

SANAYİCİNİN DE SUÇU VAR

Geçen sene **Kahramanmaraş depreminde reasürans şirketleri 5 milyar dolar hasar ödedi. Neredeyse oluşan sigortalı hasarın tamamını reasürans şirketleri karşıladı. Ödedikleri bu parayı çıkarmak istiyorlar. Bir de beklenen Marmara depremi var. Reasürans şirketleri açısından Türkiye riskli ülke ve reasürans vermek istemiyorlar, verdikleri**

teminatın fiyatını katlıyorlar. Sanayicilerin sigorta fiyatlarının artmasının bir nedeni de bu.

Kahramanmaraş depremi ortaya eksik sigorta sorununu çıkardı. **Sanayiciler** az prim ödemek için yıllarca eksik sigorta yaptırdılar, depremde de eksik hasar aldılar. Şimdilerde gerekli teminat neyse artık onu almak istiyorlar. Bu da sigorta primlerini iki-üç kat artırıyor.

Bunların üzerine bir de enflasyondan ve döviz artışından kaynaklı kıymet artışları var. Sanayicinin makinesinden binasına, ürettiği mala kadar tüm kıymetinin değeri enflasyon ve dövizle birlikte arttı. Sadece bir makinenin değeri geçen seneye kadar 200 bin dolarken şimdi 350 bin dolar. Sigortayı yenilerken de 350 bin dolar üzerinden yenileyecek, ona göre de prim ödemek durumunda kalacak. Yani, sanayiciler kıymet artışından kaynaklı fiyat artışları ile de karşı karşıya.

Tüm bunları alt alta koyduğunuzda; evet, **sanayicilerin** sigorta maliyeti yüzde 50 ile yüzde 100, yüzde 150 arttı ve bundan sonra da artmaya devam edecek. Peki, bu için çözümleri var mı? Düne kadar **sanayiciler**, 'nasıl olsa sigorta var' diyorlardı. 2024 başından itibaren artık bu anlayış geçerli değil. Aylardır sigortacılar il il dolaşıp; 'deprem ve diğer afetler için tesislerinizde gerekli önlemleri alırsanız, sigortanın maliyeti yüzde 30 ila 50 artar, almazsanız maliyetiniz yüzde 150 artar, belki de sigorta teminatı bulamayabilirsiniz' diye anlatıyorlar. İşin özü şu; 2024 başından itibaren sigorta şirketleri iyi riskle kötü riski ayırtmaya başladılar.

Enflasyon zirvede borçlar tavan yaptı

EKONOMİDE
BOZULMA
DEVAM
EDİYOR

Sıkı para politikası enflasyonu dizginleyemiyor. İstanbul enflasyonu yüzde 76'yı aşarak 11 ayın zirvesini gördü. Ekonomide bozulma ise devam ediyor

EKONOMİ yönetiminin 'parasal sıkılaşma' ve yüksek faiz politikası enflasyonu dizginlemeye yetmedi. İstanbul enflasyonu yüzde 76'yı aştı. **Sanayi** üretimi 7 aydır daralıyor. Zamlar tam gaz devam ederken, alım gücü eriyen halk yine kredi kartına sarıldı. Bireysel kredi kartı borçları bir haftada yüzde 2,8 artışla 1 trilyon 206 milyar 915 milyon TL'ye yükseldi.

ENFLASYON YENİ YILA HIZLI BAŞLADI
İstanbul'da perakende fiyatlar ocakta yüzde 6,72 arttı, yıllık artış yüzde 76,17 oldu. Veri 11 ayın zirvesi olarak kaydedildi. **İstanbul Ticaret Odası (İTO)**, ocak ayı toptan ve perakende fiyat değişimlerini açıkladı. Ocakta perakende fiyat hareketlerinin göstergesi olan İstanbul Ücretli Geçirime İndeksi bir önceki aya göre yüzde 6,72, toptan fiyat hareketlerini yansıtan Toptan Eşya Fiyatları endeksi ise yüzde 4,69 oranında arttı. Yıllık değişim oranı ise yüzde 76,17. Toptan Eşya Fiyatları İndeksinde ise yüzde 61,48 olarak gerçekleşti. Ocak 2024'te perakende fiyatlarda bir önceki aya göre; sağlık ve kişisel bakım harcamalarında yüzde 25, ulaştırma ve haberleşme yüzde 20,67, konut yüzde 7,58, gıda harcamalarında yüzde 5,51, ev eşyası yüzde 4,49, kültür eğitimi ve eğlence harcamalarında yüzde 2,81 artış izlendi. Toptan fiyatlarda bir önceki aya göre; inşaat malzemeleri grubunda yüzde 13,22, kimyevi maddeler grubunda yüzde 11,16, gıda maddeleri grubunda yüzde 6,97, yakacak ve enerji maddeleri grubunda yüzde 4,12, işlenmemiş maddeler grubunda yüzde 1,90 artış izlendi.

BENZİNE ZAM GELDİ
Benzinin litresine 95 kuruş zam geldi. Ankara ve İzmir'de benzinin litre fiyatı 40 lirayı, İstanbul'da ise 39 lirayı aştı. Petrol fiyatlarındaki, döviz kurlarındaki ve vergilerdeki artış akaryakıtta zam yağmurunu beraberinde getirdi. Üç gün önce motorine gelen zammın ardından dün de benzin fiyatında artış yaşandı. Benzinin litresine bugünden itibaren geçerli olmak üzere ortalama 95 kuruş zam geldi. Zammın ardından İstanbul Avrupa yakasında benzinin litresi 39,35 lira, Ankara'da 40 lira, İzmir'de 40,24 lira oldu.

SANAYİDE ÜRETİM 7 AYDIR DARALIYOR
İmalat **Sanayi** satın alma yöneticileri endeksi (PMI) ocakta 49,2'ye yükseldi ancak sektördeki daralma yedinci ayda da devam etti. Yeni yılın ilk ayında üretim, yeni siparişler ve satın almada daralma yavaşladı. **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** için S&P Global tarafından derlenen imalat PMI, aralıkta 47,4 değerini almıştı. Endeks ocakta son dört ayın en yüksek seviyesini kaydetmiş olsa da üst üste yedinci defa 50 seviyesinin altında değer aldı. Yeni siparişlerde daralma görülmesi talepte kırılganlığın altını çizerken yeni ihracat siparişleri de geniledi. Üretim üst üste yedinci ayda da daralma kaydetti. Şirketler, yeni siparişlerdeki zayıflık nedeniyle satın alımları ve stoklarını azaltırlar da istihdam seviyesinde değişikliğe gitmediler. Girdi fiyatları enflasyonu ajustösten bu yana en yüksek artış kaydetti. Şirketlerin çoğu, artışta asgari ücretteki artışın etkili olduğunu belirtirken hammadde maliyetlerindeki artış ve TL'deki değer kaybı da fiyat baskılarını artırdı.

KART BORÇLARI 1,2 TRİLYONU AŞTI
Alım güçleri enflasyon karşısında eriyen yurttaşlar yine kredi kartına sarıldı. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından yayınlanan haftalık bültenine göre, sektörün kredi hacmi 11 trilyon 837 milyar 485 milyon liraya yükseldi. Tüketici kredilerinin tutarı 1 trilyon 526 milyar 904 milyon liraya yükseldi. Bankaların bireysel kredi kartı alacakları da yüzde 2,8 artışla 1 trilyon 206 milyar 915 milyon liraya yükseldi. Takipteki alacaklar, önceki haftaya göre 534 milyon lira artarak 194 milyar 750 milyon liraya yükseldi.

CEBE GİRENE KADAR 558 TL ERİDİ
Yeni yıl için 17 bin 2 TL olarak belirlenen yeni asgari ücret, çalışanların cebine girene kadar 558 TL eridi. Doğrudan 7 milyon üzerinde çalışanı, dolaylı olarak tüm toplumu ilgilendiren asgari ücret, 27 Aralık 2023 tarihinde 17 bin 2 TL olarak açıklandı. Yeni asgari ücret çalışanların hesaplarına dün yattı. Asgari ücret, açıklandığı gün 578 dolara denk geliyordu. Dolar kuru dün 30,38 seviyesine kadar yükseldi. Asgari ücret çalışanların cebine girene kadar 18,4 dolar yani 558 TL değer kaybetti.

İmalat sanayinde üretim koşullarındaki bozulma hafiflerken, girdi fiyatlarındaki hızlı artış dikkat çekiyor. Kızıldeniz'deki gelişmeler de tedarikçilerin teslim sürelerinin uzamasına yol açıyor

Üretimin üzerinde çoklu kıskac

İstanbul Sanayi Odası'nın açıkladığı PMI verileri imalat sektöründe ılımlı iyileşmenin devam ettiğini gösterdi.

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI ocak ayında 49,2 ile son dört ayın en yüksek seviyesine çıkmasına karşın halen genişlemenin göstergesi olan 50 seviyesinin altında bulunuyor. Talep ve üretimin baskı altında kaldığı ifade edilen raporda, takip edilen on sektörden yalnızca kimya, plastik ve kauçuk sektöründe 52,5 ile kayda değer bir büyümeye yaşandı.

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI raporunda göze çarpan bir diğer gelişme enflasyondaki hızlanma. Asgari ücret artışının yanı sıra ham madde maliyetlerindeki yükseliş ve TL'deki değer kaybının da etkisiyle birlikte girdi maliyetleri ağustos ayından bu yana en yüksek seviyeye çıktı. İmalatçıların girdi maliyetlerindeki artışı fiyatlarına yansıtmalarıyla birlikte buradaki enflasyon son beş ayın en yüksek seviyesini gördü. En yüksek fiyat artışı kara ve deniz taşıtları sektöründe olurken en düşük artış ana metal sanayinde gerçekleşti.

